

De Stemming van 22 maart 2015

Bezien we de uitslag van de Provinciale Statenverkiezingen in relatie tot onze prognose van de dag ervoor dan was het meeste in lijn met onze voorspelling. Zoals de strijd tussen VVD en CDA op het niveau van 12 zetels. D66, SP en PVV die daar dicht bij zouden zitten. In werkelijkheid was dat verschil iets groter dan aangegeven. En de uitslag van de overige partijen, waarbij we alleen 50PLUS iets onderschatte.

De opkomst van 48% heeft gevolgen voor de uitslag gehad. Zeker als dat vergeleken wordt met een uitslag als de opkomst rond de 75% was geweest. Als het woensdag Tweede Kamerverkiezingen waren geweest zou die opkomst wel in die richting zijn gegaan. Maar dan zou niet alleen de opkomst een stuk hoger zijn geweest, maar dan zou -door een andere verkiezingsstrijd en andere inzet- ook de uitslag duidelijk anders kunnen zijn geweest.

Partijen als PVV en SP hebben woensdag "geleden" onder de lage opkomst. CDA, ChristenUnie en SGP profiteerden ervan.

Belangrijkste constatering was dat VVD en SP de afgelopen 3 weken, zoals in onze analyse vooraf al aangekondigd, het beste zaken hebben gedaan tijdens de campagne. PVV en D66 hebben er het meeste schade door geleden.

Bij een duidelijk hogere opkomst zouden PVV en SP dicht bij het CDA geëindigd zijn. En zouden ChristenUnie en SGP het wat slechter hebben gedaan. (De SGP heeft altijd ruim 150.000 kiezers, die ook vrijwel allemaal steeds opkomen. Het is de opkomst van de andere kiezers, die voor de SGP de percentuele uitslag bepaalt. Dat was dit keer 2,8%).

GroenLinks die het vooral van jongere kiezers moet hebben, en dus ook nadeel van de lage opkomst had, lijkt weer terug te zijn, na de klap die deze partij in 2012 heeft gekregen.

De verkiezing zelf en de nasleep ervan heeft electorale positie van de partijen bij een fictieve Tweede Kamerverkiezing wel tot veranderingen geleid.

De VVD is nu de grootste partij (24) met daarachter CDA, SP en PVV (22). D66 volgt op 19 zetels en de PvdA op 14. GroenLinks staat op 9, ChristenUnie op 6, Partij voor de Dieren op 5, 50PLUS op 4 en SGP op 3 zetels.

<i>in zetels Tweede Kamer</i>	TK2012	15-3 2015	22-3 2015	Ver- schil	Versch. TK2012
VVD	41	23	24	1	-17
PvdA	38	14	14		-24
PVV	15	24	22	-2	7
SP	15	20	22	2	7
CDA	13	22	22		9
D66	12	21	19	-2	7
ChristenUnie	5	6	6		1
GroenLinks	4	9	9		5
SGP	3	4	3	-1	
Partij voor de Dieren	2	4	5	1	3
50PLUS	2	3	4	1	2
PiratenPartij		0	0		
Totaal	150	150	150		
VVD+PvdA	79	37	38	1	-41
VVD+PvdA+D66+ChristenUnie+ SGP	99	68	66	-2	-33

Aan de kiezers is gevraagd hoe lang ze denken dat het kabinet nu blijft zitten. 39% denkt dat ze de rit afmaken en 36% dat het kabinet nog dit jaar valt. Bij PVV- en SP-kiezers is het percentage kiezers dat denkt dat het kabinet de rit niet zal afmaken beduidend hoger dan bij andere kiezers. Dit lijkt duidelijk een voorbeeld te zijn van "de wens is de vader van de gedachte".

Hoe lang denkt u dat het kabinet nog blijft zitten?

<i>verticaal gepercenteerd naar</i>	Allen	PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP
Tot 2017	39%	15%	56%	43%	49%	45%	18%
Valt in 2016	14%	11%	9%	23%	23%	13%	15%
Valt in 2015	36%	63%	25%	22%	19%	33%	53%
Weet niet/geen antwoord	11%	11%	10%	11%	9%	10%	15%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

- zie volgende pagina

Ongeveer de helft van de kiezers vindt dat de PvdA uit het kabinet moet stappen. Bij de PvdA-kiezers is dat 38%. De helft vindt dat Samsom als leider van de PvdA zou moeten aftreden. Bij de PvdA-kiezers vindt 44% het.

De PvdA heeft fors verloren. Vindt u dat de PvdA uit het kabinet moet stappen?

verticaal gepercenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2012					
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP
Ja	47%	92%	36%	34%	21%	38%	67%
Nee	46%	3%	58%	49%	73%	59%	23%
Weet niet/geen antwoord	7%	4%	6%	16%	6%	3%	10%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Vindt u dat Samsom als leider van de PvdA moet aftreden?

verticaal gepercenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2012					
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP
Ja	50%	78%	45%	47%	32%	44%	59%
Nee	39%	11%	45%	40%	53%	52%	25%
Weet niet/geen antwoord	11%	11%	10%	13%	15%	4%	16%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Ten slotte is het gevraagd welke partijen men in de volgende regering zou willen hebben. Per partij kon men aangeven of men die partij er al dan niet in wil. CDA wordt dan het meest genoemd. Opmerkelijk is de lage score van de PvdA. SP en GroenLinks scoren hoger.

Kunt u per partij aangeven of u die in de volgende regering zou willen hebben?

verticaal gepercenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2012					
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP
CDA	62%	43%	82%	91%	68%	47%	42%
D66	56%	16%	67%	54%	93%	61%	41%
VVD	51%	35%	85%	69%	77%	30%	10%
SP	47%	54%	16%	20%	31%	70%	95%
ChristenUnie	41%	18%	43%	65%	46%	39%	28%
GroenLinks	38%	9%	12%	20%	59%	65%	61%
PvdA	37%	1%	26%	26%	56%	66%	35%
PVV	29%	95%	34%	11%	2%	14%	18%
Partij voor de Dieren	28%	39%	15%	9%	19%	33%	60%
50PLUS	25%	45%	24%	16%	8%	26%	37%
SGP	24%	23%	34%	45%	13%	11%	7%